प्रदेश राजपत्र

गण्डकी प्रदेश सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ०७) पोखरा, फागुन ०१ गते, २०८१ साल (सङ्ख्या १२

भाग २

गण्डकी प्रदेश सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालयको सूचना

गण्डकी प्रदेश वन नियमावली, २०८१ को अनुसूचीमा हेरेफेर

गण्डकी प्रदेश सरकारले गण्डकी प्रदेश वन नियमावली, २०८१ को नियम १०४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सो नियमावलीको अनुसूचीमा देहाय बमोजिम हेरफेर गरेको छः-

अनुसूची-२ को सट्टा देहायको अनुसूची-२ राखिएको छः-

"अनुसूची-२

(नियम ४ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित)

<u>डिभिजन वन कार्यालयको आवधिक योजनासहितको रणनीतिक योजनामा समावेश हुनु पर्ने विषय</u>

१. परिचय

२. विगतका वन व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयनको समीक्षा

३. वन पैदावारको माग र आपूर्तिको अवस्था

४. दूरदृष्टि, लक्ष्य तथा उद्देश्य र प्रक्षेपण

५. वन व्यवस्थापनका रणनीतिहरु

६. वनको सीमाङ्कन

- (क) वनको प्रकार (फरेष्ट टाइप)
- (ख) वनको क्षेत्रफल
- (ग) वन क्षेत्रको स्रोतको अवस्था
- (घ) प्रमुख नदी, खोला तथा जलाधार क्षेत्र
- (ङ) सिमसार क्षेत्र

७. वन संरक्षण तथा सुरक्षा सम्बन्धी व्यवस्था

- (क) अतिक्रमण तथा चोरी निकासी नियन्त्रण
- (ख) वन डढेलो नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन
- (ग) मिचाहा प्रजाति नियन्त्रण
- (घ) रोग तथा किराबाट नियन्त्रण
- (ङ) चोरी शिकार तथा अवैध व्यापार नियन्त्रण
- (च) वन तथा वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण
- (छ) अन्य सुरक्षा सम्बन्धी व्यवस्था

८. जैविक विविधता संरक्षण तथा प्रवर्द्धन

- (क) वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको प्रजातीय जैविक विविधता र वासस्थानको विश्लेषण
- (ख) वंशाणुगत स्रोतको संरक्षण
- (ग) वन्यजन्तुको आवतजावत तथा जैविक मार्ग व्यवस्थापन
- (घ) लोपोन्मुख तथा दुर्लभ वन्यजन्तु र वनस्पति प्रजातिको संरक्षण तथा व्यवस्थापन
- (ङ) मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन
- (च) विशेष महत्त्वका क्षेत्रको संरक्षण

(छ) वनक्षेत्र भित्र रहेका धार्मिक, सांस्कृतिक तथा पुरातात्त्विक महत्त्वका सम्पदाहरुको संरक्षण

९. जलस्रोत तथा जलाधार संरक्षण

(क) पानीको स्रोत तथा पानीका मुहान संरक्षण तथा व्यवस्थापन

(ख) पानीको संरक्षण तथा संरक्षण पोखरी निर्माण

(ग) भू तथा जलाधार संरक्षण

(घ) खोला किनार संरक्षण तथा भू क्षय नियन्त्रण

(ङ) सिमसार संरक्षण तथा व्यवस्थापन

१०. वातावरण संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तन नियन्त्रण

(क) वातावरणीय सेवा मूलप्रवाहीकरण

(ख) वनको क्षयीकरण र प्रदूषण नियन्त्रण

(ग) जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण र कार्बन सञ्चिति

(घ) रेड प्लस

(ङ) जलवायुजन्य जोखिम न्यूनीकरण तथा अनुकूलनका उपायहरू

११. वन व्यवस्थापन पद्धति

(क) सरकारद्वारा व्यवस्थित वन (चक्ला वन समेत) र प्रदेश भित्रको अन्तरप्रादेशिक वन

(ख) सामुदायिक वन

(ग) साझेदारी वन

(घ) गरिबका लागि कबुलियती वन र व्यवसायिक कबुलियती वन

(ङ) धार्मिक वन

(च) वन संरक्षण क्षेत्र र विशेष वन क्षेत्र

१२. व्यावसायिक कबुलियती वन र पर्यापर्यटन

१३. सार्वजनिक जग्गाको वन, सहरी वन तथा निजी वन

१४. सब डिभिजन वन कार्यालय अनुसार वनको क्षेत्रफल र वन व्यवस्थापन पद्धति

१५. वनस्रोत सर्वेक्षण, विश्लेषण, वन संवर्द्धन प्रणाली अनुसार व्यवस्थापन

(क) वनस्रोत सर्वेक्षणको तरिका र नक्साङ्कन

(ख) वृद्धि मौज्दात र राष्ट्रिय वनस्रोत सर्वेक्षणसँगको तादात्म्यता

(ग) पुनरोत्पादनको अवस्था

(घ) वन व्यवस्थापन पद्धति अनुसार वन वृद्धि मौज्दात

(ङ) वन व्यवस्थापन पद्धति अनुसार वार्षिक प्राप्ति

(च) वन बाली कटान चक्र तथा पुनरोत्पादन तरिका

(छ) कार्बन मौज्दातको विश्लेषण

१६. वन संवर्द्धन प्रणाली
- (क) प्राकृतिक पुनरोत्पादन,
- (ख) बिरुवा उत्पादन र वृक्षारोपण योजना
- (ग) वन संवर्द्धन प्रणाली छनोट गर्ने विधि
- (घ) वन संवर्द्धन प्रणालीको सिफारिस
- (ङ) वन संवर्द्धन प्रणाली अनुसार वन बाली उत्पादन तथा पुनरोत्पादन चक्र

१७. जडीबुटी तथा अन्य वन पैदावारको संरक्षण तथा व्यवस्थापन

१८. वृक्षारोपण गर्ने क्षेत्रको पहिचान तथा वृक्षारोपण योजना

१९. वन अनुसन्धान तथा वन बीउ बगैंचा सम्बन्धी व्यवस्था

२०. सामाजिक-सांस्कृतिक तथा आर्थिक विश्लेषण

२१. वन पैदावार उत्पादन तथा आपूर्ति
- (क) वन पैदावारहरुको सङ्कलन, बिक्री वितरण
  - (१) काष्ठ वन पैदावार
  - (२) जडीबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावार
  - (३) अन्य वन पैदावार
- (ख) वन पैदावार ओसारपसार
- (ग) वन पैदावारमा आधारित उद्योग

२२. वन व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
- (क) वन संरक्षण व्यवस्थापन प्रणालीमा समूह र डिभिजन स्तरका सूचकहरू
- (ख) वन विकास तथा वृक्षारोपण सम्बन्धी सूचकहरु
- (ग) वन पैदावार उत्पादन, बिक्री वितरण तथा ओसारपसार सम्बन्धी सूचकहरू
- (घ) वन पैदावारमा आधारित उद्योग, रोजगारी सम्बन्धी सूचकहरू
- (ङ) जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी सूचकहरु
- (च) जलस्रोत तथा जलाधार संरक्षण सम्बन्धी सूचकहरु
- (छ) वातावरण संरक्षण सम्बन्धी सूचकहरु
- (ज) लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी सूचकहरू
- (झ) डिभिजन तथा जिल्लास्तरको वन व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको स्वचालन

२३. वन संरक्षण तथा व्यवस्थापनमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग

२४. वन संरक्षण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था

२५. वर, पीपल, समी र चौतारो संरक्षण र व्यवस्थापन

२६. योजना कार्यान्वयन गर्न आवश्यक स्रोत तथा जनशक्ति

२७. अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन

२८. नक्शा

(क) जिल्लाको राजनैतिक विभाजन सहितको सव-डिभिजन वन कार्यालयको कार्यक्षेत्र विभाजन नक्सा (कार्यालय लोकेशन समेत)

(ख) जिल्लाको वन र कृषि क्षेत्र लगायतको भू-उपयोगको नक्सा (नदी, खोला, ताल समेत)

(ग) उत्पादनशील वन क्षेत्र र अन्य वन क्षेत्र देखाइएको नक्सा

(घ) समुदायद्वारा व्यवस्थित वन क्षेत्र, सरकारद्वारा व्यवस्थित वन क्षेत्र, वन संरक्षण क्षेत्र, विशेष वन क्षेत्र, संरक्षित क्षेत्र, निजी वन समेत देखाईएको नक्सा

(ङ) वन तथा वन्यजन्तु चोरी निकासी सम्भाव्य नाका र मानव वन्यजन्तु द्वन्दको सम्भाव्य क्षेत्र समेतको नक्सा

(च) अन्य नक्साहरूः वन अतिक्रमित क्षेत्र, वन डढेलो जोखिम क्षेत्र, भू-क्षय जोखिम क्षेत्र, गैरकाष्ठ वन पैदावार सम्भाव्य क्षेत्र ।

२९. अनुसूची

(क) वनको किसिम र प्रजाति अनुसारको पुनरुत्पादन सर्वेक्षणको विवरण

(ख) वन अनुसन्धान र बीउ उत्पादनका प्लटहरू (बीउ वगैंचा रहेकोको स्थान, क्षेत्रफल, प्रजाति र हालसम्मको स्थिति विवरण

(ग) काठ दाउराको वर्तमान संकलन र बिक्री सम्बन्धी विवरण

(घ) सामुदायिक वन, कवुलियती वन, धार्मिक वन, साझेदारी वन, वन संरक्षण क्षेत्र, संरक्षण क्षेत्र, विशेष वन क्षेत्र, निजी तथा सार्वजनिक वन विकासको रूपमा व्यवस्थापन भएको वनहरूको क्षेत्रफल, हस्तान्तरण मिति, लाभान्वित घरधुरी संख्या आदिको विवरण

(ङ) अन्य प्रयोजनका लागि भोगाधिकार/हक हस्तान्तरण भएको वन क्षेत्रको विवरण

(च) वन अतिक्रमण सम्बन्धी विवरण

(छ) वन डढेलो सम्वन्धी विवरण (विगत ५ वर्षको)

(ज) वन तथा वन्यजन्तु अपराध/मुद्दा सम्वन्धी विवरण (विगतको ५ वर्षको तथ्याङ्क समेत)

(झ) वृक्षारोपण सम्वन्धी विवरण (विगत ५ वर्षको

(ञ) विरुवा उत्पादन नर्सरीको विवरण

(ट) स्रोत/शीर्षक अनुसार राजश्व आम्दानीको विवरण (विगत ५ वर्षको)

(ठ) अन्य विशेष विवरणहरू: संकटापन्न र विशेष प्रजाती विवरण, मानव-वन्यजन्तु द्वन्द र राहत सम्वन्धी विवरण

(ड) वर, पीपल, समी र चौतारो संरक्षण सम्वन्धी विवरण

(ढ) अन्य आवश्यक विषयहरू"

आज्ञाले,
जीवनाथ पौडेल
प्रदेश सरकारको सचिव

मुद्रकः गण्डकी प्रदेश सरकार, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय। मूल्य रु.१०।-